

Uchwały programowe XII Krajowego Zjazdu Adwokatury

Zakończył się XII Krajowy Zjazd Adwokatury. Podjęto 14 uchwał programowych oraz 4 uchwały zmieniające regulaminy. Wśród uchwał programowych adwokaci zwrócili uwagę na wagę tajemnicy adwokackiej, odnieśli się do kryzysu wokół Trybunału Konstytucyjnego oraz do konieczności reformy systemu pomocy prawnej.

Tajemnica adwokacka

Krajowy Zjazd Adwokatury podjął uchwałę w sprawie ochrony tajemnicy adwokackiej. – „Fundamentem wykonywania zawodu adwokata jest tajemnica zawodowa, z której adwokata – na gruncie ustawy stanowiącej o ustroju samorządu adwokackiego oraz podstawowych zasad wykonywania tego zawodu – nie można zwolnić” – czytamy w uchwale. Zjazd wyraził zdecydowany sprzeciw wobec wszelkich prób zwalniania adwokatów i aplikantów adwokackich z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej i zaapelował do adwokatów i aplikantów adwokackich o informowanie właściwych okręgowych rad adwokackich o każdym zdarzeniu, które mogłoby spowodować zagrożenie dla ujawnienia tajemnicy adwokackiej. Do rad KZA zwrócił się o to, by informowały Naczelną Radę Adwokacką o każdej takiej próbie i o podejmowanie bezpośrednich działań mających na celu wsparcie adwokatów, wobec których podejmowane są próby zwolnienia z tajemnicy.

NRA z kolei została zobowiązana przez KZA do każdorazowego udzielania wszelkiego możliwego wsparcia okręgowym radom adwokackim oraz do omawiania bieżącej działalności w zakresie przeciwdziałania próbom zwalniania adwokatów z tajemnicy podczas każdego plenarnego posiedzenia Naczelnej Rady Adwokackiej.

NRA została również zobowiązana do gromadzenia informacji uzyskiwanych od okręgowych rad adwokackich i corocznego przedstawiania członkom samorządu sprawozdania o liczbie takich przypadków i o podjętych działaniach, a także do przedstawiania tych danych Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej w ramach corocznego sprawozdania z działalności Adwokatury.

Ład konstytucyjny

KZA podjął też uchwałę dotyczącą ładu konstytucyjnego. Zaznacza w niej, że „Konstytucja RP nie daje żadnemu organowi władzy ustawodawczej lub wykonawczej prawa do ingerowania w proces wydawania oraz publikacji orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, ani do oceny prawidłowości wyboru sędziów Trybunału Konstytucyjnego.”

KZA podkreśla, że „permanentny proces zmian ustawowej regulacji zasad działania Trybunału Konstytucyjnego pozostaje w sprzeczności z ustrojowymi fundamentami Rzeczypospolitej, godzi w zasady tworzenia prawa, jego stabilność, a w konsekwencji skutkuje dysfunkcyjnością filarów demokratycznego państwa prawnego”. Krajowy Zjazd Adwokatury zwraca uwagę, że wszelkie zmiany legislacyjne wymagają konsultacji oraz aktywnego udziału przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, a także przestrzegania zasady podziału i równoważenia się władz.

Krajowy Zjazd Adwokatury podkreśla także, że *z norm konstytucyjnych wynikają zasady, dzięki którym jednostka chroniona jest przed „demokratyczną dyktaturą” większości.* „Granice demokracji konstytucyjnej wyznacza prawo będące autonomiczną i równorzędną wartością. Wszelkie naruszenia tych granic, niezależnie od tego, na jakiej opierają się legitymacji, traktować należy jako zamach na podstawowe konstytucyjne wartości. Ich ochrona w każdym wypadku i w każdym czasie jest naszą podstawową powinnością, od której nikt - ani Adwokatury jako instytucji, ani żadnego z adwokatów - zwolnić nie może” – czytamy w uchwale.

Fundacja Adwokatów i Adwokatury Polskiej

KZA przyjął uchwałę rekomendującą ustanowienie Fundacji Adwokatów i Adwokatury Polskiej, której celem będzie współdziałanie z organami samorządu adwokackiego w realizacji ustawowych zadań samorządu adwokackiego.

Pomoc mieszkańcom Aleppo

KZA przyjęło uchwałę, w której zobowiązało Naczelną Radę Adwokacką do wyasygnowania odpowiedniej sumy na pomoc dla ofiar działań wojennych w Aleppo oraz do przeprowadzenia zbiórki pieniężnej na ten cel wśród adwokatów i aplikantów adwokackich. Zebrane środki mają być przekazane organizacjom humanitarnym niosącym pomoc Aleppo. W wyniku działań wojennych w mieście Aleppo cierpi ludność cywilna, szczególnie dzieci.

Uchwałę przyjęto przez aklamację.

System pomocy prawnej

Krajowy Zjazd Adwokatury zaapelował do władz RP o podjęcie prac nad gruntowną reformą przepisów o opłatach sądowych poprzez dostosowanie ich do poziomu zamożności społeczeństwa w sposób umożliwiający uprawnionym realizację swojego prawa do sądu. KZA postulował też gruntowną reformę systemu nieodpłatnej przedsądowej i sądowej pomocy prawnej udzielanej przez adwokatów wyznaczanych z urzędu, w którym beneficjent mógłby otrzymać pomoc od momentu zaistnienia problemu prawnego do momentu jego rozstrzygnięcia. Sygnatariusze zaznaczyli, że wynagrodzenie adwokata, jako pełnomocnika czy obrońcy z urzędu, będzie musiało być adekwatne do nakładu pracy.

Reformą powinny być, według KZA, objęte też przepisy o zwrocie stronom postępowania kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z wyboru w ten sposób, aby wysokość kosztów, których zwrot jest przyznany stronie wygrywającej od strony przegrywającej, wynikał z zawartej umowy pomiędzy klientem a stroną wygrywającą i uzależniony był od uzasadnionego nakładu pracy pełnomocnika.

Wykonywanie zawodu

KZA zobowiązał NRA do podjęcia działań mających zapewnić rozszerzenie kompetencji adwokatów oraz walkę z nieuczciwą konkurencją. NRA ma podjąć działania zmierzające do zwiększenia obowiązku zastępstwa procesowego i obrony oraz wyłączności na reprezentację adwokatów i radców prawnych w postępowaniach sądowych i szeroko rozumianych postępowaniach administracyjnych. NRA ma również podjąć starania o umożliwienie wykonywania zawodu adwokata w formie spółki kapitałowej oraz doprowadzenie do uelastycznienia form współpracy pomiędzy adwokatami a kancelariami i spółkami z udziałem adwokatów oraz uregulowania zasad zatrudniania lub współpracy z aplikantami adwokackimi. KZA uznał, że trzeba uregulować kwestie prawa do urlopów adwokackich, które byłyby podstawą do zniesienia terminu lub odroczenia rozprawy. Adwokaci chcieliby również likwidacji wymogów przedstawienia przez adwokatów zaświadczenia od lekarza sądowego w przypadku choroby. Za konieczne uznali też przyznanie im uprawnień w zakresie dostępu do rejestrów państwowych, w szczególności bazy PESEL, szerokiego dostępu do Centralnej Bazy Danych Ksiąg Wieczystych oraz rejestrów związanych z poświadczaniem dziedziczeń i stwierdzeniem nabycia spadku. KZA rekomenduje też rozszerzenie możliwości pełnienia przez adwokatów funkcji członka zarządu oraz prokurenta w spółkach prawa handlowego, w tym w szczególności w spółkach kapitałowych. Delegaci widzieli również potrzebę poszerzenia ustawowych uprawnień adwokatów w zakresie sporządzania protokołów organów spółek kapitałowych, tam gdzie obecnie wymagana jest forma aktu notarialnego oraz generalną możliwość uwierzytelniania podpisów i odpisów dokumentów. KZA rekomendował utworzenie towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych w zakresie ubezpieczenia OC adwokatów. KZA zobowiązał NRA do rozwijania

alternatywnych form doskonalenia zawodowego, w tym szkoleń w formule e-learningu oraz rozwijania doskonalenia przez działalność sekcji.

Wizerunek

KZA dostrzegł potrzebę wypracowania spójnej i wspólnej dla wszystkich izb adwokackich koncepcji kreowania wizerunku i budowy marki Adwokatury i adwokatów, w tym poprzez edukację prawną oraz kształtowanie świadomości prawnej społeczeństwa, a także wypracowanie metod zarządzania kryzysowego w przypadkach występowania zdarzeń naruszających wizerunek Adwokatury. Krajowy Zjazd Adwokatury dostrzega potrzebę zwiększenia zewnętrznego, profesjonalnego wsparcia Naczelnej Rady Adwokackiej w zakresie doradztwa wizerunkowo-marketingowego i kreowania koncepcji wizerunkowej Adwokatury. Zalecono też tworzenie w izbach komórek odpowiedzialnych za prowadzenie działań medialnych.

Działalność zarobkowa inna niż adwokacka

Zjazd zobowiązał NRA do dokonania przeglądu Zbioru Zasad Etyki i Godności Zawodu oraz regulaminu wykonywania zawodu adwokata w zakresie regulacji stanowiących odpowiedni wzorzec postępowania do prowadzenia każdej innej niż adwokacka działalności zarobkowej. Zmiany zmierzają w kierunku przestrzegania przez każdego adwokata godności zawodu adwokackiego, rozumianej jako powinność dalej idąca niż tylko obowiązek postępowania zgodnie z prawem, czy też powstrzymywania się od zachowań sprzecznych z prawem, a ponadto w kierunku ochrony zasady niedopuszczalności wykorzystywania – do osiągnięcia własnych celów i korzyści poza zakresem świadczonej usługi prawnej – informacji powierzonych przez klienta.

Narzędzia informatyczne

W uchwałach znalazł się również zapis o ułatwieniu korzystania z bezpiecznych narzędzi przechowywania i przesyłania informacji objętych tajemnicą adwokacką przez internet. Za celowe uznano uruchomienie serwisu umożliwiającego wygenerowanie i utrzymanie strony www. – wizytówki adwokata.

Sekcje prawa

Zjazd z życzliwością odniósł się do inicjatywy tworzenia przy okręgowych radach adwokackich sekcji praktyków prawa. KZA zalecił NRA zmianę regulaminu o doskonaleniu zawodowym adwokatów w ten sposób, aby uczestnictwo w działalności sekcji uprawniało do zaliczenia punktów doskonalenia zawodowego na podobnych zasadach, jak udział w pracach czy uczestnictwo w wydarzeniach organizowanych przez komisje powołane przy okręgowych radach adwokackich.

Zmiany w Kodeksie Etyki

KZA zobowiązał NRA do dokonania analizy Kodeksu Etyki Adwokackiej i przedstawienia propozycji zmian uwzględniających wymagania współczesności oraz oczekiwania środowiska adwokackiego, a także przedstawienia propozycji zmian zasad etyki adwokackiej, w tym w razie potrzeby opracowania projektu nowego Kodeksu Etyki Adwokackiej. Analizy wymagają także wewnętrzne akty normatywne dotyczące podstaw i trybu postępowania w sprawach dotyczących odpowiedzialności dyscyplinarnej adwokatów oraz opracowania projektów stosownych zmian.

Ponadto w uchwałach znalazły się m.in. postulaty o zrationalizowanie składek adwokackich na NRA, renegocjacje ceny i sumy ubezpieczenia OC, zwiększenie udziału kobiet w działalności samorządowej, utworzenie zakupów informacji prawnej, ograniczenie zakresu ramowego planu szkolenia NRA do wymagań ustawowych dotyczących egzaminu adwokackiego, uregulowania zasad przechowywania akt związanych z przeprowadzaniem egzaminów na aplikację i adwokackiego. Zjazd zobowiązał też NRA do intensyfikacji uczestniczenia w procesach legislacyjnych i aby NRA dążyła do

zapewnienia przedstawicielom samorządu możliwości aktywnego udziału w pracach komisji legislacyjnych. Postulowano też o powołanie, obok komisji legislacyjnej składającej się z autorytetów prawniczych, stałego, profesjonalnego zespołu lub biura koordynującego bieżące prace w zakresie legislacji. Przyjęto też uchwałę, w której Zjazd przyjął strategię adwokatury oraz uchwałę w sprawie ustalenia liczby członków i zastępców członków Wyższego Sądu Dyscyplinarnego oraz sądów dyscyplinarnych.

Zmiany regulaminu

Krajowy Zjazd Adwokatury przyjął także uchwały, zmieniające: Regulamin Krajowego Zjazdu Adwokatury oraz zgromadzeń izb adwokackich i Regulamin działania organów adwokatury i organów izb adwokackich - w którym zaznaczono m.in., że „w razie wygaśnięcia mandatu lub trwałej niemożności pełnienia funkcji przez prezesa sądu dyscyplinarnego, czynności prezesa sprawuje z urzędu wiceprezes. Sprawowanie czynności prezesa sądu dyscyplinarnego przez wiceprezesa trwa do czasu wyboru nowego prezesa.” KZA uchwalił też zmiany w Regulaminie działania organów adwokatury i organów izb adwokackich, gdzie zaznaczono, że *„wicedziekan okręgowej rady adwokackiej (...) może brać udział w posiedzeniu plenarnym Naczelnej Rady Adwokackiej, wykonując prawa i obowiązki zastępowanego dziekana ORA”*.

KZA przyjął też uchwałę w sprawie ustalenia liczby członków i zastępców członków Wyższego Sądu Dyscyplinarnego oraz sądów dyscyplinarnych.